

T.C.

AKÇAKALE KAYMAKAMLIĞI
AKÇAKALE REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ
REHBERLİK ve PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BÖLÜMÜ

Harran İlçesi Risk Haritası Değerlendirme Raporu

Harran ilçesinde bulunan okullara ait risk haritası verileri 01.11.2024 – 30.11.2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Okullardan alınan verilerle ilçe risk haritası oluşturulmuştur.

Toplamda 159 okuldan veri toplanmıştır. Bu okulların kademelere göre dağılımı şu şekildedir; 3 anaokulu, 84 ilkokul, 64 ortaokul ve 8 lise.

Okullardan elde edilen verilerle oluşturulan risk haritasına göre her bir risk grubunda yer alan öğrenci sayısı *Tablo-1*'de görülmektedir.

#	Risk Grubu	Öğrenci Sayısı
1	Anne en fazla ilkokul mezunu	17.003
2	Baba en fazla ilkokul mezunu	14.232
3	Tek çocuk olan	857
4	5 ve üstü kardeşi olan	16.005
5	Anne ve babası ayrı yaşayan	667
6	Anne ve babası boşanmış olan	208
7	Yalnızca annesi ile yaşayan	277
8	Yalnızca babası ile yaşayan	149
9	Annesi hayatta olmayan	125
10	Babası hayatta olmayan	378
11	Anne ve babası hayatta olmayan	46
12	Şehit Çocuğu	32
13	Yalnızca büyükanne/büyükbabasıyla yaşayan	119
14	Yalnızca diğer akrabalarıyla yaşayan	94
15	Koruyucu aile gözetiminde olan	37
16	Sevgi Evlerinde kalan	25
17	Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan	35

18	Ailesinde süreğen hastalığı olan	1.145
19	Ailesinde ruhsal hastalığı olan	125
20	Ailesinde Bağımlı Bireyler Bulunan (alkol/madde)	89
21	Ailesinde cezai hükmü bulunan	205
22	Ailesi mevsimlik işçi olan	4.137
23	Aile içi şiddete maruz kalan	228
24	Özel Yetenekli tanısı olan	0
25	Yetersizlik alanında özel eğitim raporu olan	164
26	Süreğen hastalığı olan	449
27	Ruhsal hastalığı olan	58
28	Danışmanlık Tedbir Kararı Olan	32
29	Eğitim Tedbir Kararı Olan	50
30	Maddi Sıkıntı Yaşayan	1.301
31	Sürekli Devamsız olan	4.509
32	Bir işte çalışan	486
33	Akademik Başarısı Düşük	4.048
34	Riskli akran grubuna dâhil olan	1.231
35	Diğer	3.457

Tablo-1 incelendiğinde en fazla öğrencinin bulunduğu risk grubunun, **Anne En Fazla İlkokul Mezunu (17003)** olduğu görülmektedir.

Tablo-1'e göre en fazla öğrencinin bulunduğu diğer risk grupları ise

5 Ve Üstü Kardeşi Olan (**16.005**)

Baba En Fazla İlkokul Mezunu (**14.232**)

Sürekli Devamsız Olan (**4.509**)

Ailesi Mevsimlik İşçi Olan (**4.137**)

Akademik Başarısı Düşük (**4.048**)

Diğer Etkenler (**3.457**)

Maddi Sıkıntı Yaşayan (1.301)

Harran ilçesi tarafından öncelikli olarak incelenen risk gruplarına göre en çok öğrencinin bulunduğu 8 risk grubundan beşer okul aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

1.Risk grubu (Anne en fazla ilkokul mezunu)	
Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Şehit İbrahim Taş Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	813
Harran Borsa İstanbul Anadolu Lisesi	433
Harran Atatürk İlkokulu	342
Damlasu İlkokulu	335
Cumhuriyet İlkokulu	308

2.Risk grubu (5 ve üstü kardeşi olan)	
Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Şehit İbrahim Taş Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	805
Harran Borsa İstanbul Anadolu Lisesi	497
Kuruyer İlk/Orta Okulu	312
Damlasu İlkokulu	297
Yukarıyarımca İlk/Orta Okulu	276

3.Risk grubu (Baba en fazla ilkokul mezunu)	
Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Şehit İbrahim Taş Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	583
Yukarıyarımca İlk/Orta Okulu	326
Harran Borsa İstanbul Anadolu Lisesi	287
Tanınmış İlk/Orta Okulu	286
Kuruyer İlk/Orta Okulu	266

4.Risk grubu (Sürekli devamsız olan)	
Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Koyunluca Çok Programlı Anadolu Lisesi	482
Harran Cumhuriyet Ortaokulu	226
Damlasu İmam Hatip Ortaokulu	209
Harran Kız Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	213
Şehit İbrahim Taş Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	200

5.Risk grubu (Ailesi mevsimlik işçi olan)	
Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Tanınmış İlk/Orta Okulu	253
Konacık İlk/Orta Okulu	206
Şehit İbrahim Taş Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	185
Bilgili İlk/Orta Okulu	155

Harran Borsa İstanbul Anadolu Lisesi	110
6.Risk grubu (Akademik Başarısı Düşük)	
Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Şehit İbrahim Taş Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	195
Konacık İlkokulu	149
Tanınmış İlk/Orta Okulu	130
Damlasu İlkokulu	123
Süleyman Demirel Çok Programlı Anadolu Lisesi	103
7.Risk grubu (Diğer Etkenler)	
Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Tanınmış İlk/Orta Okulu	1415
Gazlıkuyu İlk/Orta Okulu	796
Uzunyol İlk/Orta Okulu	464
Şehit İbrahim Taş Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	376
Hayati Harrani Anadolu İmam Hatip Lisesi	370
8.Risk grubu (Maddi Sıkıntı Yaşayan)	
Okul İsmi	Öğrenci Sayısı
Tanınmış İlk/Orta Okulu	186
Harran Atatürk İlkokulu	66
Şehit İbrahim Taş Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi	63
Cumhuriyet İlkokulu	42
Küplüce Ortaokulu	41

SONUÇ

Harran, sosyoekonomik düzeyin düşük olması, ebeveynlerdeki okuma yazma oranının az olması ve aile içi iletişimin yetersiz olması nedeniyle akademik başarının düşüklüğü, maddi sıkıntı, mevsimlik işçi, riskli akran gruplarına dâhil olma vb. durumların nispeten fazla yaşandığı bir bölgedir.

Her yıl kasım ayında (1-30 Kasım) sınıf rehber öğretmenleri tarafından doldurulan sınıf risk haritası formları Okul Psikolojik Danışmanları tarafından birleştirilmesiyle oluşturulan; psikolojik danışmanı olmayan okullarda ise idarecilerin birleştirilmesiyle oluşturulan “Okul Risk Haritaları “ formu sonuçlarına göre Harran İlçesinde annesi en fazla ilkokul mezunu olan **17.003 öğrenci**, 5 ve üstü kardeşi olan **16.005 öğrenci**, babası en fazla ilkokul mezunu olan **14.232 öğrenci**, sürekli devamsız olan **4.509 öğrenci**, ailesi mevsimlik

işçi olan **4.137 öğrenci**, akademik başarısı düşük **4.048 öğrenci**, diğer etkenlerin neden olduğu **3.457 öğrenci**, maddi sıkıntı yaşayan **1.301 öğrenci** tespit edilmiştir.

1.Risk grubu (Anne en fazla ilkokul mezunu olan): Çocuğun annesi en fazla ilkokul mezundur. Bu gruptaki anneler, hiç okula gitmemiş olabilir, ilkokulu yarıda bırakmış olabilir ya da ilkokul mezunu olabilir. Bu durum annelerin bilgi ve kültür seviyesinin düşük olması, çocuklarının derslerinde yeterince bilgi sahibi olamamalarına ya da çocuklarının okullara devamı konusunda farkındalık düzeyinin düşük olmasına sebep olabilir. Aynı şekilde okuma seviyesinin düşük olması sebebiyle ilgili anneler çocuk yetiştirme konusunda eksik bilgi sahibi olarak çocuklarının travmatik deneyimler yaşamasına neden olabilir. Bölgede aile katılımının düşük olmasının sebepleri arasında da annenin en fazla ilkokul mezunu olması sayılabilir.

2.Risk grubu (5 ve üstü kardeşi olan): Hane içerisinde çocuk sayısının fazla olması çocuk başına düşen zamanın azalmasına, ekonomik olarak çocuk başına düşen gelirin azalmasına, çocukların temel yaşam koşulları (ayrı oda, çalışma masası, giyecek vs.) açısından dezavantaj yaşamasına sebep olabilir. Öte yandan müşterek konuttaki oda yetersizliği sebebiyle çocuklar ve hatta ebeveynler tek odada yaşıyor olabilir. Bu durum da özellikle enstest türündeki istismarların görülmesine sebep olabilir.

3.Risk grubu (Baba en fazla ilkokul mezunu): Çocuğun babası en fazla ilkokul mezundur. Bu gruptaki babalar, hiç okula gitmemiş olabilir, ilkokulu yarıda bırakmış olabilir ya da ilkokul mezunu olabilir. Bu durum babaların bilgi ve kültür seviyesinin düşük olması, çocuklarının derslerinde yeterince bilgi sahibi olmamalarına ya da çocuklarının okullara devamı konusunda farkındalık düzeyinin düşük olmasına sebep olabilir. Aynı şekilde okuma seviyesinin düşük olması sebebiyle ilgili babalar çocuk yetiştirme konusunda eksik bilgi sahibi olarak çocuklarının travmatik deneyimler yaşamasına neden olabilir. Bölgede aile katılımının düşük olmasının sebepleri arasında da babanın en fazla ilkokul mezunu olması sayılabilir.

4.Risk grubu (Sürekli devamsız olan): Ailevi nedenler, ailenin ekonomik yetersizliği nedenleriyle eğitim giderlerini karşılayamaması, gezici ve gezici mevsimlik tarım işçiliğinde çalışma ve öğrencilerin bir işte çalışmaları gibi sebeplerden kaynaklı öğrenciler okula devam etmemektedir. Bu sebeplerden kaynaklı eğitime devam etmeyen çocuklar riskli durumla karşı karşıya kalmaktadır. Öğrencilerin okula kazandırılması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

5.Risk grubu (Ailesi mevsimlik işçi olan): Çocukların mevsimlik tarım işlerinde çalışması veya ailesiyle mevsimlik olarak göç etmesi; çocuğun eğitimi, gelişimi ve sağlığı açısından kısa dönemde önemli risklerin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Çocuk, eğitim sürecinden kopabilmekte, kazalarda yaralanabilmekte hatta yaşamını yitirebilmektedir. Olumsuz barınma koşulları ve ağır çalışma şartları ile yetersiz beslenmeden dolayı birçok geçici ve kalıcı sağlık sorunu da yaşayabilmektedir.

6.Risk grubu (Akademik başarısı düşük): Çocuğun uzun süreli olarak hemen hemen her dersten, gelişim düzeyinin ve yeteneklerinin altında başarı göstermesi durumudur. Akademik başarının düşük olmasında kişisel faktörler, ailevi problemler ve çevresel koşullar yer alabilir.

7.Risk grubu (Diğer etkenler): Risk haritalarında belirlenen risk grupları dışında kalan ve haritada yer alan risk faktörleri dışında ifade edilmeyen , nispeten özel durumları da içerebilen faktörleri belirtir. Bu faktörler kişiden kişiye değişebilecek durumları içerebilir.

8.Risk grubu (Maddi sıkıntı yaşayan): Sosyoekonomik düzeyinin düşük olduğu ilçede, çocuklar küçük yaşlardan itibaren bir işte çalışmakta ya da ailesiyle beraber mevsimlik işçi olarak başka illere çalışmaya gitmektedir. Ailede çocuk sayısının fazla olmasından dolayı anne-babalar çocukların eğitim hayatına gerekli ilgiyi göstermemekte, okul-aile işbirliğinde kopukluklar yaşanmaktadır.

ÖNERİLER

1.Risk grubu (Anne en fazla ilkokul mezunu olan) ve 3.Risk grubu (Baba en fazla ilkokul mezunu):

- Aile eğitimleri
- Ev ziyaretleri
- Ailelere yönelik okuma-yazma kursları
- Okul aile birliği ilişkisinin artırılması
- Öğrencilere ailesinden bilgi anlamında destek alması gereken zorlayıcı ödevler verilmemesi
- Okula devam ve eğitimin önemi hakkında farkındalık düzeylerinin artırılması için çalışmalar

2.Risk grubu (5 ve üstü kardeşi olan):

- Çocuklara eşit ilgi ve zaman ayrılması konusunda velilere bilgilendirme çalışmalarının yapılması
- Çocukların temel ihtiyaçlarının ve isteklerinin karşılanması noktasında farkındalık düzeylerinin artırılması
- Velilere yönelik doğum kontrol yöntemlerinin anlatılması
- Okula devam ve eğitimin önemi hakkında farkındalık düzeylerinin artırılması için çalışmalar

4.Risk grubu (Sürekli devamsız olan):

- Okul-aile işbirliğini güçlendirmek
- Devamsızlık nedenlerinin araştırılması
- Sürekli devamsızlık nedenlerine dair okul yönetici ve öğretmenlerinin bilgilendirilmesi
- Devamsızlık takibi
- Veli / Muhtarlığa Devamsızlık mektubu gönderilmesi
- Veli ve öğrenci görüşmeleri
- Sınıf geçme yönetmeliği ve devamsızlık konusunda veli ve öğrencilerin bilgilendirilmesi

5.Risk grubu (Ailesi mevsimlik işçi olan):

- Çocukların okula devam konusunda farkındalık seviyelerinin artırılması
- Okula devam ve eğitimin önemi hakkında farkındalık düzeylerinin artırılması için görüşmeler yapılması
- Okul-aile işbirliği
- Eğitim koçluğu çalışmaları
- Veli / Muhtarlığa Devamsızlık mektubu gönderilmesi
- Sınıf geçme yönetmeliği ve devamsızlık konusunda veli ve öğrencilerin bilgilendirilmesi

6.Risk grubu (Akademik başarısı düşük):

- Öğrencilere etkili ve verimli çalışma alışkanlığı kazandırma

- Okul-aile işbirliği
- Eğitim koçluğu çalışmaları
- Destekleme ve Yetiştirme Kursları
- Deneme sınavları
- Motivasyon çalışmaları
- Hedef belirleme çalışmaları
- Akademik başarısızlık sebeplerini anlamak amacıyla problem tarama envanterlerinin uygulanması

7.Risk grubu (Diğer etkenler):

- Bireysel görüşmeler
- Aile ile yapılacak görüşmeler
- Okuldaki öğretmenlerle işbirliği halinde olmak
- Özel durumu ve etkenin nedenini anlamaya çalışmak
- Özel durum ve etken duruma göre bir planlama yapmak ve bu doğrultuda öğrenciye yardımcı olmak

8.Risk grubu (Maddi sıkıntı yaşayan):

- Bursluluk sınavları hakkında bilgilendirme çalışmaları
- Sosyal yardımlaşma vakıflarının, belediyelerin, kaymakamlıkların burs ve diğer maddi destek ile imkânları hakkında bilgilendirme çalışmaları
- Rehberlik ve psikolojik danışma servislerince ilgili öğrencilerin listelenmesi ilgili listelerin muhafaza edilmesi ve yardım (çek, kıyafet vs.) gelmesi halinde yardımların listedeki öğrencilere ve ailelerine paylaşılması